

Educatief Dienjaar

Schoolbesturen en onderwijsregio's bouwen met het Educatief Dienjaar samen aan een nieuwe instroom van onderwijstalent: georganiseerd, gefinancierd en uitvoerbaar. Stichting Proefwerk verzorgt de uitvoering. Het programma bestaat al. De eerste regio heeft getekend. Nu is de vraag wie aansluit.

Het Educatief Dienjaar geeft jongvolwassenen van 20 tot 30 jaar een werkplek in het onderwijs. Ze ondersteunen docenten, begeleiden leerlingen en ontdekken of het leraarschap bij hen past. Een deel kiest daarna voor een route naar een lesbevoegdheid. Iedereen versterkt de school tijdens het jaar dat ze er zijn.

Dit is geen tijdelijk programma. Het is een permanente nieuwe route in het onderwijssysteem. Een route gericht op studenten of net afgestudeerden, waar leer-werken centraal staat. Een route die het onderwijs zelf organiseert: Het Educatief Dienjaar is een integrale samenwerking tussen besturen, gefaciliteerd door de onderwijsregio's en Stichting Proefwerk, die samen iets bouwen wat geen van hen alleen kan.

Stichting Proefwerk

Proefwerk maakt een nieuwe generatie verliefd op het onderwijs door te "proef-werken" op scholen. We organiseren al zo'n zes jaar leerwerktrajecten voor jongvolwassenen op meer dan 80 scholen per jaar in het primair en voortgezet onderwijs. Wat begon als individuele schoolopdrachten is uitgegroeid tot een gestructureerd landelijk programma. We zijn een stichting zonder winstoogmerk, zonder stiekeme nevenstructuren. Volledige financiële openheid is op aanvraag beschikbaar.

Wat doet een deelnemer op school

Een deelnemer werkt een heel schooljaar 1,5 tot 5 dagen per week op een school. Het takenpakket wordt in overleg bepaald en is altijd afgestemd op de behoefte van de school. Voorbeelden: vakinhoudelijke ondersteuning in de klas, begeleiding van leerlingen op een leerplein, basisvaardigheden ondersteuning, mentorondersteuning, bijlessen geven onder toezicht van een vakdocent, of het organiseren van buitenschoolse activiteiten.

Waarom het Educatief Dienjaar

Het lerarentekort loopt op richting 2030 en houdt aan tot zeker 2035. Tegelijkertijd zijn er duizenden HBO- en WO-ers die willen kennismaken met het onderwijs, maar geen toegankelijke route vinden. Op dit moment kan Proefwerk twee op de drie geïnteresseerde kandidaten niet plaatsen door gebrek aan plekken op scholen. We zien een groot onbenut potentieel.

Tegelijkertijd wil de Tweede Kamer af van de afhankelijkheid van commerciële uitzendbureaus, die gezamenlijk zo'n 450 miljoen euro per jaar kosten. Het Educatief Dienjaar biedt een alternatief: jonge mensen die scholen direct ondersteunen, met een opleidingsprogramma en perspectief op het halen van een lesbevoegdheid.

Hoe zit het in elkaar

Per regio werken schoolbesturen, opleidingsinstellingen en de onderwijsregio samen. Stichting Proefwerk voert het programma uit en is werkgever van de deelnemers. Opleidingsinstellingen dragen bij aan werving en verzorgen onder andere opleidingsdagen. Deelnemers krijgen bij aanvang basistrainingen die zijn ontwikkeld samen met universitaire lerarenopleidingen. Schoolbesturen stellen leerwerkplekken beschikbaar en borgen formatieplekken voor deelnemers die hun bevoegdheid behalen. De onderwijsregio cofinanciert het programma; het resterende deel wordt gedragen door de deelnemende besturen. Bijvoorbeeld: Bij een cofinanciering van 25% bedraagt het effectieve uurtarief voor de school circa 33 euro.

Regio Almere/Lelystad is de eerste regio die gaat starten: 50 deelnemers, 5 besturen, start schooljaar 2026-2027, met 25% cofinanciering vanuit de onderwijsregio.

Wat levert het op

Eén op de drie deelnemers stroomt door naar een lesbevoegdheid, met begeleiding van Proefwerk, mogelijke vrijstellingen en vlot bevoegdheidstraject. De overige deelnemers gaan versterkt de arbeidsmarkt op, vaak met een beter beeld van wat ze willen. Voor de regio betekent deelname een concrete bijdrage aan het aanpakken van het lerarentekort, met een transparante financiering en een programma dat aantoonbaar werkt.

Het aantrekken van een nieuwe bevoegde docent via reguliere (zijinstroom) routes kost gemiddeld significant meer dan de inzet via het Educatief Dienjaar. Bij een cohort van 50 Proefwerkers stromen er naar verwachting 15 door naar een bevoegdheidsroute. De cofinanciering van de onderwijsregio is op dat moment volledig terugverdiend.

De ondersteuningswaarde die Proefwerkers in dat jaar op scholen leveren komt daar nog bovenop. Business cases (uitgewerkt voor verschillende onderwijsregio's) zijn beschikbaar op aanvraag.

Wil je meer weten?

Neem contact op:

Sander Bos

sander@proefwerk.nl

Hermen Schotanus Blok

hermen@proefwerk.nl